

2. Про деякі питання щодо організації виховної роботи у навчальних закладах у 2017/2018 навчальному році / Лист МОН 1/9– 413 від 27.07.17 року [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://media.ippo.kubg.edu.ua>

3. Слесик К.М. Формування умінь спілкування молодших школярів у позакласній навчально-виховній роботі : дисертація...канд.пед.наук: 13.00.09 / К.М.Слесик. – Харків, 2002. – 256 с

УДК 373.3.016:51:316.77

ЛІБА О.М., ГРИГА О. М.
Мукачівський державний університет

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

Підготовка школярів до життя, праці і творчості закладається в загальноосвітній школі. Для цього процес навчання і уроки математики повинні бути побудовані так, щоб широко залучати учнів до самостійної творчої діяльності по засвоєнню нових знань і успішному застосуванню їх на практиці, тобто підготувати дитину не до окремого уроку «на завтра», а до самостійного життя, з метою виявлення творчого потенціалу учнів, створення умов для творчого становлення особистості, яка вміє формувати власну думку, здатна самостійно займатися власною освітою, робити усвідомлений вибір.

Проблему формування комунікативної компетентності на уроках математики розкрито такими науковцями, як Е. Е. Голованова, Є. О. Лодатко, І.Д. Пасічник, Я. А. Пасічник, С. А. Розанова, М. В. Третяк, О. С. Чашечнікова.

Комунікативні навички і власне спілкування – це багатоплановий процес, необхідний для організації контактів між людьми в ході спільної діяльності. Математика має великі можливості для виховання звички до виразного мовлення і чіткої логічно-досконалої мови. Щоб успішно відповісти на запитання учителя, здійснити доведення теореми, чи розв'язати задачу, потрібно не лише завчити матеріал, але самостійно міркувати. При цьому вчитель повинен звертати увагу на мову учня, на її точність, стислість, логічну повноту і обґрунтованість міркувань.

Те, що може зробити вчитель математики, часом важко для вчителів літератури чи мови. Дійсно, саме на уроках математики школяр повинен звикати до стислої, чіткої і логічно-відточеної мови. Саме на уроках математики слід привчати учня до того, що навіть у звичайному спілкуванні слід уникати порожніх балачок, засмічених зайвими словами і фразами, які позбавлені змістового і емоційного навантаження.

З метою формування вміння грамотно висловлювати свою думку, формулювати означення, теореми, математичні твердження варто привчати молодших школярів до правильної побудови відповіді, що значно підвищить культуру їхнього мовлення. Учитель має систематично слідкувати за правильністю та логічністю висловлювань учнів, грамотною побудовою речень

та їх змістовим поєднанням, за правильною вимовою учнями слів і термінів, зокрема тих, з якими школярі вперше зустрічаються у своєму мовленні.

З погляду О. А. Білоножко поштовхом до розвитку математичного мовлення є вивчення з учнями арифметичних дій, їх властивостей та обчислювальних прийомів. Уведення низки нових математичних понять зумовлює появу не тільки труднощів у засвоєнні матеріалу, але й мовні помилки, яких можуть припускатися як учні, так і вчителі. Словниковий запас молодших школярів збагачується щоденно, зокрема під час ознайомлення з основними арифметичними діями. Проте більше труднощів виникає тоді, коли школярам доводиться запам'ятовувати назви компонентів цих дій. Як показує досвід, надзвичайно важко діти сприймають і запам'ятовують такі терміни: зменшуване, від'ємник, різниця, ділене, дільник, частка.

Щоб полегшити сприймання і запобігти помилкам, доцільно встановлювати разом з учнями зв'язок з однокореневими словами. Так, наприклад, ознайомлюючи школярів з компонентами дії віднімання, варто використовувати такі слова як - «менше», «зменшується», «зменшити». Щоб учні швидше запам'ятали нові терміни, ці слова мають частіше звучати як у мовленні вчителя, так і мовленні учнів не тільки на уроках математики, але й під час викладання інших дисциплін.

У своїх дослідженнях О. А. Білоножко, Я. А. Король зазначають, що формуванню комунікативної компетентності на уроках математики сприяють:

- правильність усіх записів на дошці;
- читання завдань у голос;
- усне розв'язування завдання з докладним поясненням;
- застосування різних форм роботи (розповісти сусіду по парті значення (поняття), формулювання математичного твердження).

Вдосконалення культури математичного мислення і мовлення учнів сприяє розвитку математичної та інших ключових компетентностей, здатності застосовувати теоретичні знання в повсякденному житті, а також приймати рішення у різних життєвих ситуаціях.

Література

1. Білоножко О. А. Формування усного та писемного навчання на уроках математики / О. А. Білоножко // Математика в школах України. – 2015. – №6. – С. 10–11.
2. Король Я. А. Математика в початкових класах: Культура усного і писемного мовлення / Я. А. Король. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2009. – 160 с.
3. Литовченко З. М. Культура усного мовлення на уроках математики / З.М. Литовченко, Н. Д. Карапузова // Початкова школа. – 1984. – №2. – С. 31 – 34.
4. Хмара Т.М. Навчання учнів математичної мови. / Т.М. Хмара. – К. : Педагогічна думка, 1985. – С.11 – 21.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>